

ÖSTERSUNDS KOMMUN

Kommunala pensionärsrådets protokoll

2024-04-18

Kl. 13:00 – 16:00

”Framtiden”, Sollidenvägen 64 B

Plats och tid

”Framtiden”, Sollidenvägen 64 B, torsdagen den 18 april kl 13:00 – 16:00

Paragrafer

§§ 5 - 10

Beslutande

Anton Waara, S, Kommunstyrelsen, ordförande
Christina Hedin, V, Miljö- och samhällsnämnden, tjänstgörande ersättare för Magnus Andersson, C
Eva Marcusdotter, S, Kultur- och fritidsnämnden
Tord Lundin, C, Tekniska nämnden
Gertrud Nygren, PRO
Katrín Wallin, PRO
Ingela Jönsson, PRO
Margareta Halvarsson, SPF
Elisabeth Funseth, SPF
Christina Bondelid, SKPF
Britt Wikman, SKPF
Karin Ivarsson, Visions pensionärssektion

Närvarande ersättare

Stephen Jerand, KD, Kommunstyrelsen
Carina Holmgren, PRO
Karin Friberg, PRO
Linda Rebane, PRO
Hildegun Forslund, SPF
Eva-Britt Frånlund, SKPF

Övriga närvarande

Magnus Eriksson, sekreterare
Åsa Wallin, verksamhetsutvecklare §§ 5 - 6
Maria Flygare, lokalsamordnare, § 7
Patrik Oxellander, lokalsamordnare, § 7
Christine Engerup, aktivitetssamordnare, § 8
Maria Ahnlund, enhetschef, § 9
Josefin Wärme, rekryterare, § 9

Utses att justera

Britt Wikman med Gertrud Nygren som ersättare

Justering

2024-05-08 kl. 10.00

Underskrifter

Ordförande

Anton Waara

Justerare

Britt Wikman

Sekreterare

Magnus Eriksson

Justering av Kommunala pensionärsrådets protokoll från den 18 april 2024 har tillkännagivits genom publicering på Östersunds kommuns hemsida.

Förvaringsplats: Vård- och omsorgsförvaltningen

Ärendelista

§ 5

Uppföljning av Vård- och omsorgsnämndens uppdrag i ”Strategi för ett Östersund för alla 2022-2027” (Age-friendly cities and communities).... 5

§ 6

Information om aktuella statsbidrag kopplat till att motverka ofrivillig ensamhet..... 12

§ 7

Bostadsplanering (SÄBO) 15

§ 8

Aktivitetssamordnare särskilda boenden 16

§ 9

Rekryteringsläget inom Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsområde 18

§ 10

Övriga frågor 21

§ 5

Uppföljning av Vård- och omsorgsnämndens uppdrag i ”Strategi för ett Östersund för alla 2022-2027” (Age-friendly cities and communities)

Åsa Wallin, verksamhetsutvecklare, kom till Kommunala pensionärsrådet för att ge en lägesrapport för Vård- och omsorgsnämndens uppdrag i ”Strategi för ett Östersund för alla 2022-2027”. Rådet kommer att få en vidare uppföljning gällande hela kommunen under hösten.

De områden som berör Vård- och omsorgsförvaltningen är:

- Social gemenskap och delaktighet
- Information och kommunikation
- Respekt och social tillhörighet (icke-diskriminering)
- Arbete, sysselsättning och medborgarinflytande

Område Social gemenskap och delaktighet

Genomförda uppdrag under 2023

Uppdrag: Förbättra informationen om de sociala mötesplatser och föreningsliv som finns i kommunen och säkerställa att informationen finns tillgänglig i olika format utifrån olika medborgares behov

Detta har gjorts genom att:

- marknadsföra mötesplatserna via informationsbroschyr till medborgare 70+ (Seniorguide)
- anordna ”Öppet hus-dag” med prova-på-aktiviteter på olika kommunala mötesplatser under Internationella äldredagen
- ha rullande information om kommunens mötesplatser på olika livsmedelsbutiker i Östersund
- berätta om kommunens mötesplatsers verksamhet i olika reportage i Länstidningen (LT) hösten 2023

Uppdrag: Anordna fler och nya aktiviteter på kommunens mötesplatser (inklusive åldersintegrerade aktiviteter) för att locka nya besökare

Detta har gjorts genom:

- sammanställa alla förslag på nya aktiviteter som inkommit inom ramen för AFCC-projektet och gå igenom vilka som skulle kunna göra
- inventera potentiella extraresurser

Uppdrag: Utveckla nya arbetsformer/insatser för att motverka ofrivillig ensamhet (i samverkan mellan VON, SAN, Region J-H och civilsamhället)

Detta har gjorts genom att:

- teckna olika samverkansavtal med Region J-H och andra aktörer kring: Social aktivitet på recept (samverkan med Region J-H och Umeå universitet), Mötesplats Hälsa i Torvalla (samverkan med Migrationshälsan och SAF), Senior Sport School (samverkan med Region J-H och RF SISU)
- utöka Vård- och omsorgsnämndens föreningsbidrag till att omfatta även stödsamtal per telefon - för dem som inte kan ta sig ut.
- genomföra ett pilotprojekt mellan hemtjänst och mötesplatser riktat till äldre som har hemtjänstinsatser.

Uppdrag: Säkerställa att kommunens egna mötesplatser är tillgängliga ur olika funktionshinderperspektiv, i samarbete med personer med olika funktionsnedsättningar.

Detta har gjorts genom:

- en översyn av samtliga kommunala mötesplatser tillgänglighet tillsammans med representanter för syn-, hörsel och rörelsenedsättningar
- översyn av ljudmiljön i alla mötesplatslokaler tillsammans med akustikleverantör
- möte med Elöverkänsligas förening

Pågående uppdrag 2023 – 2024

Uppdrag: Utveckla mobil mötesplats i samverkan mellan VON, SAN, KFN och de berörda målgrupperna

Detta uppdrag har påbörjats genom att

- anordna möten med representanter för olika förvaltningar för att diskutera hur en kommungemensam mobil mötesplats skulle kunna utformas
- göra studiebesök till Trondheim för att se hur deras ”Våfflor och information” fungerar

Förslag till pilottest håller på att utformas inför sommaren/hösten 2024. Pilottestet kommer endast att omfatta VON/VOF.

Nytt projekt 2024 inom ramen för Region J-H:s Kultur för hälsa (Utöver aktiviteterna i AFCC-handlingsplanen)

Kulturprojekt som syftar till att motverka ofrivillig ensamhet/öka delaktighet och gemenskap i samhället för utrikesfödda och/eller med utländsk bakgrund, äldre och samer, genom att anordna aktiviteter kring bland annat matlagning och bakning samt hantverk.
Ska genomföras hösten 2024.

Område Information och kommunikation

Genomförda uppdrag 2023

Uppdrag: Använda flera olika informationskanaler för att nå ut med information till medborgarna (inte bara digitala alternativ)

Detta har genomförts genom att:

- utforma årlig informationsbroschyr (Seniorguide) som skickats ut till medborgare 70+. Från 2024 är tanken att det även utformas särskild lättläst broschyr till yngre personer med kognitiva funktionsnedsättningar.
- reportage i P4 Jämtland, Jämtlandstidningen, Länstidningen (LT) och SVT

Pågående uppdrag 2023 – 2024

Uppdrag: Förbättra informationen på kommunens hemsida ur olika funktionshinderperspektiv i samarbete med äldre och personer med olika funktionsnedsättningar

Detta ska göras genom att bjuda in representanter för pensionärs- respektive funktionshinderorganisationer/medborgare med funktionsnedsättning till diskussion om vad som behöver förbättras på kommunens hemsida.

Arbetet påbörjades hösten 2023, men kommer inte att göras klart förrän våren 2024 (pga. sjukdom och föräldraledighet).

Område Respekt och social tillhörighet (icke diskriminering)

Genomförda uppdrag 2023

Uppdrag: Öka kunskapen om digital teknik hos äldre och personer med funktionsnedsättning, för att minska det digitala utanförskapet

Detta har gjorts genom att:

- erbjuda lånedator på Mötesplats Prästgatan 58 (för dem som inte har råd med egen dator)
- utöka antalet digitala guider hos VOF
- utforma ett Valfärdsbibliotek på Mötesplats Prästgatan 58 riktat till äldre medborgare.
- utveckla samverkan mellan kommunens mötesplatser och SeniorNet kring datautbildningar

Pågående uppdrag 2024 (hann ej genomföras under 2023)

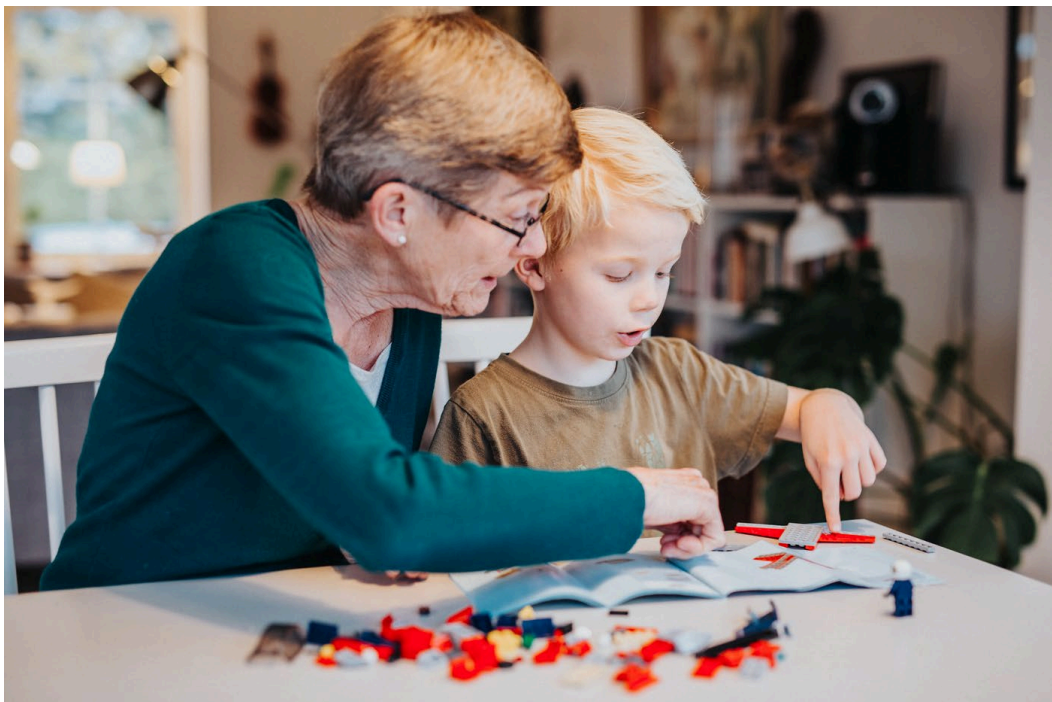
Uppdrag: Aktivt arbeta för att öka kunskaper om olika funktionsnedsättningar hos både personal och allmänhet. I detta ingår att använda kompetensen hos personer med olika funktionsnedsättningar/brukarorganisationer när man informerar/utbildar om t.ex. neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, fysiska funktionsnedsättningar och intellektuella funktionsnedsättningar.

Detta ska göras genom att anordna årliga, öppna föreläsningar om neuropsykiatriska, fysiska och intellektuella funktionsnedsättningar på kommunens mötesplatser i samverkan med olika funktionshinderorganisationer.

Uppdrag: Skapa förutsättningar för att umgås över generationsgränser inom vård- och omsorgsverksamhet i högre utsträckning (arbeta med åldersintegration)

Detta ska göras genom att:

- initiera olika former av samverkan mellan Vård- och omsorgsförvaltningens mötesplatser och Barn- och utbildningsförvaltningen respektive Kultur- och fritidsförvaltningen
- undersöka förutsättningar för samverkan mellan särskilt boende och kommunens grundskolor

Område arbete, sysselsättning och medborgarinflytande

Pågående uppdrag 2023-2024 (påbörjades 2023, men är ej klart)

Uppdrag: Utveckla det lokala näringslivet kopplat till "silverekonomi".
Detta ska göras genom att:

- diskutera samarbete med Destination Östersund
- anordna föreläsning/samverkan med Peak Innovation
- anordna föreläsning för "Samling Näringsliv" om "silverekonomi"

§ 6

Information om aktuella statsbidrag kopplat till att motverka ofrivillig ensamhet

Åsa Wallin, verksamhetsutvecklare, kom till Kommunala pensionärsrådet för att informera om aktuella statsbidrag 2024 – kopplat till att motverka ofrivillig ensamhet.

Aktuella statsbidrag 2024:

- 1. Statsbidrag för projekt med syfte att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre (som har hemtjänstinsatser eller bor på särskilt boende)**
- 2. Statsbidrag till kommunerna för arbete med hälsosamtal för äldre**

Statsbidrag 1 riktar sig till projekt med syfte att underlätta för äldre att delta i sociala och hälsofrämjande aktiviteter. De projekt som kan få statsbidrag ska underlätta att för äldre att träffa andra med liknande intressen, samt som på sikt även kan vara möjliga att implementera i verksamheten. Det kan vara t.ex. gruppaktiviteter som bygger på deltagarnas aktiva deltagande, rekreationsaktiviteter och aktiviteter som involverar olika former av teknologi eller kulturella aktiviteter

Målgrupp: personer som har hemtjänstinsatser eller bor på särskilt boende i både kommunal och privat regi.

Sista ansökningsdatum = 13 mars 2024

Östersunds kommun har ansökt om bidrag för att genomföra ett utökat försöksprojekt där Vård- och omsorgsförvaltningen genom samverkan mellan hemtjänst och lokala mötesplatser vill försöka minska ensamhet bland äldre 65+.

Syfte

Projektets syfte är att minska ofrivillig ensamhet hos medborgare 65+ som har hemtjänstinsatser i Östersunds kommun

Målgrupp

Projektets målgrupp är medborgare över 65 år som har beviljats hemtjänstinsatser i form av matdistribution, promenader och/eller social samvaro.

Mål

Projektets målsättning är att i slutet av år 2024 ska minst 5 kommunala mötesplatser i Östersunds kommun ha utvecklat ett samarbete med interna och externa hemtjänstutförare i närområdet i syfte att identifiera medborgare som har insatser från hemtjänsten och upplever ofrivillig ensamhet samt erbjuda dem ledsagning till sociala aktiviteter på den lokala mötesplatsen.

Syftet med statsbidrag 2 är att stötta kommuners arbete med att motverka ofrivillig ensamhet hos äldre genom arbetet med hälsosamtal.

Ett strukturerat hälsosamtal med fokus på individens förutsättningar kan ge personer som befinner sig i eller riskerar att befinna sig i social isolering en möjlighet att introduceras till aktiviteter som känns meningsfulla och som främjar samhörighet och delaktighet. Statsbidraget kan användas till att starta, förbättra eller utöka arbetet med hälsosamtal.

Sista ansökningsdatum = 3 juni 2024

Östersunds kommun kommer att ansöka om medel för det pågående samverkansprojektet kring Social aktivitet på recept (SAR).

Om samverkansprojekt kring Social aktivitet på recept:

- Östersunds kommun har tecknat en överenskommelse med Region Jämtland-Härjedalen och Umeå universitet om att genomföra ett samverkansprojekt kring arbetsmodellen Social aktivitet på recept under 2023-2025.
- Forskare vid Umeå universitet har i samarbete med en hälsocentral i Umeå och Umeå kommun utformat en arbetsmodell för ”Social aktivitet på recept” (”SAR-modellen”). Modellen är inspirerad av liknande arbetssätt i England (”Social prescribing”).
- ”SAR-modellen” syftar till att man ska identifiera personer som upplever ofrivillig ensamhet och försöka guida dem tillbaka till sociala aktiviteter i närområdet. Arbetsterapeuter på utvalda hälsocentraler utför fördjupade hälsosamtal och försöker hitta lämpliga aktiviteter utifrån patientens behov och intressen. Som stöd vid matchning håller Region J-H och Östersunds kommun på att utforma en hälsofrämjande sida på Destination Östersunds hemsida.

§ 7

Bostadsplanering (SÄBO)

Maria Flygare och Patrik Oxellander, lokalsamordnare kom till Kommunala pensionärsrådet för att informera om bostadsplanering för särskilda boenden i Östersunds kommun.

Det finns i dagsläget inget beslutat nytt särskilt boende men ett boende är under planering.

Förstudie ska presenteras för Finans och fastighetsutskottet i juni 2024.

Utifrån det prognostiska underlaget så beräknas det behövas ca. 200 nya lägenheter på särskilt boende fram till 2031.

Det finns även ytterligare några objekt där förstudie är påbörjad eller planerad.

§ 8

Aktivitetssamordnare särskilda boenden

Christine Engerup, aktivitetssamordnare för särskilda boenden kom till kommunala pensionärsrådet för att berätta om sitt arbete. Christine är anställd av Kultur- och fritidsförvaltningen men jobbar mot Vård- och omsorgsförvaltningen.

Samordnarrollens syfte:

Levet ska fortsätta även på särskilt boende genom att:

- Vara de boendes röst
- Katalysator
- Bredd av aktiviteter
- Stöd för att organisera
- Samverka utåt och inåt
- Möjliggöra att ta del av aktiviteter utanför

Fyra månader som aktivitetssamordnare.

- Omvärldsbevakat och skapat nätverk
- Rollen förankrad i samtliga chefsled inom VOF
- Besökt 13/18 boenden – **slutsatser**
 - Stora variationer mellan olika särskilda boenden
 - Liten variation av aktiviteter
 - Sällan aktiviteter utifrån boendes intressen
 - Intressen hos personal styr aktivitetsutbud
 - Stora skillnader i möjligheter kopplat till lokaler, material och ekonomi

Exempel på påbörjat arbete: Gemensamt Team med inspiration

- Gemensamt Team med inspiration
- Nätverk och erfarenhetsutbyte med Sollefteå, Ö-vik och Sundsvall
- Externa samarbeten

- Besök med Fritidsbanken
- ”Aktivitetslådor”
- Utbildning för feriepraktikanter och skolor
- Minneslådor från Jamtli
- Samarbeten med Mötesplatserna
- Uppdragsbeskrivning
- ”Lansering” av tjänst och planering av aktiviteter

Christine kommer att återkomma längre fram till Kommunala pensionärsrådet för att ge information om hur arbetet går.

§ 9

Rekryteringsläget inom Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsområde

Enhetschef Maria Ahnlund för Rekrytering och bemanning kom till Kommunala pensionärsrådet tillsammans med rekryterare Josefine Wärme för att berätta om läget för Vård- och omsorgsförvaltningen inför sommaren 2024.

Strategier inför sommaren:

- Riktad annonsering
- Sommarbonus för sommarvikarier
- Sommarpaket för fast anställda
- Väl utarbetad kommunikationsplan med annonsering på sociala medier
- Samarbetspartners i marknadsföring, t.ex. GoCare, BlocketJobb, ADINQ
- Uppsökande verksamhet med marknadsföring på skolor
- Deltagande på olika arbetsmarknadsmässor
- Rekryteringsevent på Verket med speedintervjuer
- 17-åringar i vården
- Gruppintervjuer

Alla som vill jobba som timvikarie i vården lotsas till en och samma ingång på kommunens hemsida:

- Rekryterare bjuder in till och håller intervju
- Tar referenser
- Samlar in underlag för anställning
- Matchar ut vikarie som är färdig att anställa mot verksamheternas aviserade vikariebehov

Sammanfattning av rekrytering inför sommaren 2024:

- Större behov av sommarvikarier i verksamheterna
- Något färre sökande än föregående år
- Fler av de som söker matchas ut
 - 44 % 2022
 - 53 % 2023
 - 59 % 2024

Svårrekryterade områden:

- Ytterområden
- Nattpersonal
- Speciella ärenden t.ex. barn
- Sjuksköterskor och Distriktssköterskor
- Ensamarbete

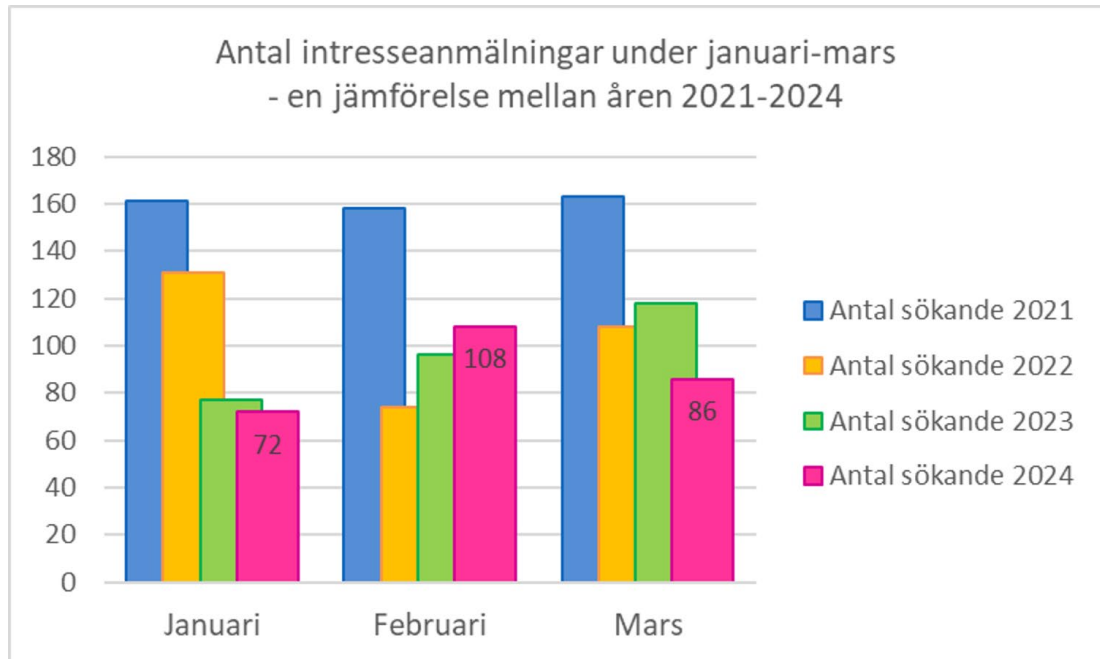
Bristande förutsättningar bland arbetssökande:

- Saknar vårdutbildning
- Behärskar inte det svenska språket fullt ut
- Arbetar redan i hög utsträckning
- Tillgänglighet under sommaren
- Körkort
- Möjlighet att ta sig till arbetsplatsen

Kompetenshöjande åtgärder.

- Interna utbildningar i:
 - Grundläggande omvårdnad - praktisk
 - Lagar, avtal, rutiner, värdegrund och bemötande
 - Rehabilitering, hjälpmedel och ergonomi – praktisk

- Introduktion på arbetsplatserna
- Utbildade språkbud vid varje arbetsplats

§ 10

Övriga frågor

- Frågan om utformningen av medborgarundersökningar kommer att åter lyftas vid Kommunala pensionärsrådet den 12 juni.
- Boenderåd – Föreningarna kommer att få inkomma med önskemål om vilka boende deras representanter vill närvara vid boenderåden. Lista med vilka som kommer att bjudas in till de respektive boenderåden kommer att tas fram efter rådet haft sitt sammanträde i juni.
- Kommunala pensionärsrådet önskar lyfta frågan om att begära utdrag ur belastningsregistret vid nyanställningar då de ser ett stort behov av detta ur trygghetssynpunkt.
- Ordförande i rådet önskar lyfta fråga om alla riktlinjer, rutiner och instruktioner som finns inom Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde.
- Rådet önskar få en redovisning av de avvikelser och lex Sarah-rapporteringar som görs. Detta delvis mot bakgrund av det eventuella behovet av att begära in utdrag från belastningsregistret men även utifrån att säkerställa en trygg vård och omsorg inom Vård- och omsorgsnämndens verksamheter. Eventuellt skulle det kunna vara intressant för rådet att få en allmän utbildning av socialt ansvariga samordnare om lex Sarah hanteringen.